

Auditointikohde	2. Korkeakoulun perustoimintojen laadunvarmistuksen kattavuus ja vaikuttavuus c) yhteiskunnallinen vuorovaikutus, vaikuttavuus ja aluekehitystyö
Näytön nimi	PKAMK:N OSALLISTUMINEN ALUEELLISEEN STRATEGIATYÖHÖN
Näytön laadinnan vastuuhenkilöt	Lasse Neuvonen, kehittämisjohtaja, Kehittämis- ja palvelukeskus Marika Turkia, hankekoordinaattori, Kehittämis- ja palvelukeskus Pilvi Purmonen, päätoiminen tuntiopettaja, Liiketalouden ja tekniikan keskus Ulla Asikainen, keskuksen johtaja, Biotalouskeskus Päivi Pennala, lehtori, Muotoilun ja kansainvälisen kaupan keskus
Näytön tarkoitus	Näytössä kuvataan Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun alueelliseen strategia-työhön osallistumisen käytäntöjä

1. NÄYTÖN KUVAUS

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu on osallistunut aktiivisesti alueelliseen strategiatyöhön. Ammattikorkeakoulun edustajat ovat olleet mukana kaikissa keskeisissä kehittämisryhmissä (kuvattu kohdassa alueellisten strategioiden suunnittelu) vaikuttamassa maakuntaohjelman laadintaan ja osallistunut aktiivisesti strategian toimeenpanoon. Osallistumisella vaikutetaan maakunnan kannalta keskeisiin strategisiin linjauksiin ja valintoihin sekä sitä kautta rahoituksen saamiseen sekä tulevaisuuden tekemiseen.

Ammattikorkeakoulu on vaikuttanut maakunnan linjauksiin nostamalla uusia aloja tai painopisteitä esille mm. yhteyskeskustoimiala, tarkkuustekniikka, luova talous (av- ja media-ala, elokuva-ala), bioenergia ja korkeakoulupohjaisen yrittäjyyden edistäminen. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun strategiassa (2007-2012) ja kehittämisohjelmissa on huomioitu alueelliset kehittämislinjaukset ja alueelliset strategiset valinnat. Lisäksi yhteistyötä tehdään erityisesti Itä-Suomen yliopiston (UEF), Pohjois-Karjalan koulutus kuntayhtymän, Joensuun tiedepuiston ja alueellisten elinkeino-yhtiöiden sekä alueen yritysten ja työelämän kanssa. PKAMK:n omat ja Savonia-ammattikorkeakoulun kanssa yhteiset ISAT-painoalat ja myös UEF:n painoalat ovat linjassa molempien maakuntien strategisten linjausten kanssa.

Alueellisten strategioiden suunnittelu

Suomessa toteutetaan ohjelmakaudella 2007–2013 alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoitetta sekä Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitetta. Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelmaa ja Manner-Suomen ESR-ohjelman Itä-Suomen suuralueosiota ja Maaseudun kehittämisohjelmaa (EKTR) konkretisoidaan vuosittain laadittavassa maakunnan yhteistyöasiakirjassa. Maakunnalliset liitot koordinoivat maakunnallista aluekehittämistä.

Pohjois-Karjalan kehittämistavoitteet on kirjattu maakuntasuunnitelmaan (Pohjois-Karjalan strategia 2030) sekä maakuntaohjelmaan (Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma POKAT 2014), joiden yhtenä keskeisenä rahoitusinstrumenttina toimivat Euroopan Unionin rakennerahasto-ohjelmat. Maakuntaohjelmassa esitetään ja kootaan yhteen maakunnan kehittämistyön keskeiset tavoitteet, toimenpide-ehdotukset ja niiden toteuttamisen voimavarat. Maakuntaohjelman painoaloille laaditaan omia teemakohtaisia ohjelmia ja strategioita. Strategioissa on määritelty kunkin teeman painopistealat ja kehittämishankkeet. PKAMK:lla on ollut pysyvä asiantuntija maakunnan yhteistyöryhmässä (MYR) kaikkien rakennerahasto-ohjelmakausien aikana. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun rehtori nimeää edustajan, jonka MYR vahvistaa. Ohjelmien keski-

näistä suhdetta selvittää alla olevassa linkkilistassa esitetty kaavio (kuvaus maakuntaohjelmien kokonaisuudesta ja toteutuksesta).

PKAMK:n edustajat ovat mukana seuraavissa maakuntaliiton strategiatyöryhmissä: maakunnan yhteistyöryhmä, koulutus- ja ennakointiryhmä, metsä- ja energiaryhmä, kaivannaistoimintaryhmä, teknologiateollisuusryhmä, hyvinvointiryhmä, luovat alat ja matkailu -ryhmä, Venäjä -ryhmä sekä nuorten ryhmä. Työryhmät ovat osallistuneet niiden vastuualueelle kuuluvien strategioiden valmisteluun sekä toteutumisen seurantaan ja arviointiin: Koulutus ja sivistysstrategia 2014, Pohjois-Karjalan teknologiateollisuuden kehittämisohjelma 2015- Uusiutuva teknologiateollisuus, Pohjois-Karjalan bioenergiaohjelma 2015, Kaivannaistointi Pohjois-Karjalan aluekehityksessä 2010–2014, Pohjois-Karjalan matkailustrategia 2007–2013, Kulttuuri Pohjois-Karjalan aluekehityksessä 2007–2013 ja Pohjois-Karjalan hyvinvointiohjelma 2015 (Ks. POKAT-ryhmät ja strategiset teemaryhmät). POKAT 2014:ssa esitetään keskeiset kehittämisen painopisteet maakunnan mahdollisuuksien ja tarpeiden pohjalta sekä keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Maakuntaohjelma kokoaa ja sovittaa yhteen alueella toteutettavat EU-ohjelmat ja kansalliset erityisohjelmat. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun rehtori nimeää edustajat ko. ryhmiin ja maakuntaliitto vahvistaa nimitykset.

Keskeisiä aluestrategioita ovat myös Joensuun Tiedepuiston, alueellisten elinkeinoyhtiöiden (Joensuun Seudun Kehittämisyhtiö JOSEK oy, Keski-Karjalan kehittämissyhtiö KETI oy ja Pielisen Karjalan kehittämisskeskus PIKES oy) strategiat ja kehittämislinjaukset. Joensuun Tiedepuisto vastaa osaamiskeskusohjelmasta (OSKE). JOSEK oy on vastannut aluekeskusohjelmasta (AKO) ja nyt koheesio- ja kilpailukykyohjelmasta (KOKO). OSKE- ja KOKO-ohjelmissa ammattikorkeakoulu on ollut erittäin aktiivinen vaikuttaja, osallistuja ja toteuttaja. PIKES Oy vastaa myös omalla toimialueellaan KOKO-ohjelmasta, jossa ammattikorkeakoulu on mukana.

- [Pohjois-Karjalan strategia 2030 \(Liite 1.\)](#)
- [Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2010–2014 \(s. 71-72\)](#)
- [Maakunnan yhteistyöryhmä \(MYR\) \(s. 4\)](#)
- [Kuvaus maakuntaohjelmien kokonaisuudesta ja toteutuksesta](#)
- [POKAT-ryhmät ja strategiset teemaryhmät](#)
- [Pielisen Karjalan koheesio- ja kilpailukykyohjelma 2010-2013](#)
- [Joensuun seudun aluekeskusohjelma ja Joensuun seudun ja Keski-Karjalan koheesio- ja kilpailukykyohjelma 2010-2013](#)
- [Joensuun Tiedepuisto Oy kehittämisohjelmia ja palveluita](#)

Alueellisen strategioiden toteuttaminen

Maakuntaohjelmassa mainitut kehittämisen painopisteet ovat ohjanneet keskeisesti PKAMK:n strategian sekä kehittämisohjelmien laadintaa ja ammattikorkeakoulu on vaikuttanut aktiivisesti maakunnan strategiaan valintoihin. PKAMK, Joensuun yliopisto ja Joensuun Tiedepuisto Oy laativat yhteistyössä 1990-luvun loppupuolelta alkaen kärkihankesopimuksia, joiden avulla tuettiin yhteistyötä maakunnan kannalta keskeisten hankkeiden toteuttamisessa ja tulevaisuuden painopisteiden kehittämisessä.

PKAMK tekee aktiivista yhteistyötä aluekehitysorganisaatioiden kanssa ja osallistuu myös sillä tavoin alueellisten strategioiden toteuttamiseen. Korkeakoulut laativat aluestrategian Pohjois-Karjalassa 2006-2010. Aluestrategiassa korostettiin ja vahvistettiin samoja painopistealueita kuin kärkihankesopimuksessa ja yllämainituissa alueellisissa strategioissa. Maakuntakorkeakoulu on aktiivinen aluekehittäjä koko maakunnan alueella (ks. oma näyttö).

Alueellista kehittämistä on tehty aktiivisesti erillisten projektien ja kehittämishankkeiden kautta (Näyttö muotoilun koulutusohjelman opinnäytetöistä ja yhteyskeskustoiminta). Itä-Suomen ammattikorkeakoulut (PKAMK ja Savonia) ovat tiivistäneet yhteistyötään ja samoin Itä-Suomen yliopiston kanssa on tehty strate-

ginen yhteistyösopimus. Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän kanssa on tehty ja tehdään tiivistä yhteistyötä alueellisissa kehittämishankkeissa ja yhteistyötä vahvistetaan solmitun sopimuksen avulla. Maakunnan POKAT-ryhmät ja alakohtaiset strategiset teemaryhmät arvioivat ja seuraavat alakohtaisten ohjelmien toteuttamista.

- [PKAMK:n strategia 2007–2012](#) (s. 10–11; 19–20)
- [Joensuun Tiedepuisto oy:n, Joensuun yliopiston ja Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun kärkihan-kesopimus 2007](#)
- [Korkeakoulujen aluestrategia Pohjois-Karjalassa 2006-2010](#)

Alueellisten strategioiden toteutumisen arviointi

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun roolia alueellisten strategioiden toteuttamisessa on arvioitu kehittämishankkeiden vaikuttavuusarviointien ja KKA:n toteuttamien aluekehitysvaikutuksen huippuyksikköarviointien yhteydessä. PKAMK:n valittiin aluekehitysvaikutuksen huippuyksiköksi vuosille 2003-2004. Kokonaisarviointeja on tehty EU:n rakennerahaston kehittämisohjelmien toteuttamisesta ja yksittäisiä kehittämishankkeita ja projekteja on arvioitu säännöllisesti. Osaamiskeskus-, aluekeskus- ja kilpailukyky ja koheesio-ohjelmia arvioidaan vuosittain sekä paikallisesti että valtakunnallisesti. Maakuntaohjelman toteuttamista arvioidaan ulkopuolisen asiantuntijayrityksen pitkäaikaisella seurannalla ja vakituttavuusarvioinneilla. Lisäksi joitakin yksittäisiä arviointeja on tehty (esim. Projektien vaikuttavat käytännöt ja toimintamallit ja Hyvä puitteet ja luovat rakenteet. Joensuun yliopiston ja Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun yhteistyö alueellisen innovaatiotoiminnan tehostamisessa).

- [Aluekehitysvaikutuksen huippuyksiköt 2003-2004](#) (KKA 12:2003)

2. NÄYTTEET SOVELTAMISESTA

- a) Aluekehityksen tukeminen opinnäytetöiden avulla, muotoilun koulutusohjelma

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun keskuksat ja koulutusohjelman osallistuvat aktiivisesti aluekehittämistyöhön harjoittelujen ja opinnäytetöiden kautta.

- [Muotoilun koulutusohjelman opinnäytetöiden kytkeytyminen alueelliseen kehittämiseen.](#)

- b) Uuden yritystoiminnan kehittäminen TKI-projektin avulla, yhteyskeskustoiminta

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulussa päätös yhteyskeskusalaan liittyvän toiminnan kehittämistä käynnistyi yritysten ja organisaatioiden sekä Joensuun kaupungin ja kehittämissyhtiöiden kanssa tiiviin yhteistyön myötä. Yhteistyö on tuonut PKAMK:n vahvaksi osaajaksi yhteys- ja palvelukeskusalan osaamisen kehittäjänä. PKAMK:n toiminta on tukenut kokonaan uuden elinkeinon syntymistä maakuntaan ja sitä kautta vahvistanut myös alueen työllisyyttä.

Toiminnan kehittäminen alkoi hankkeena, jonka tavoitteena oli luoda korkeakoulutasoista koulutusta yhteyskeskusalalle. Yhteyskeskustoimintojen koulutuksen kehittäminen –hanke käynnistyi vuonna 2004. Hankkeen päättymisen jälkeen toiminta jalkautettiin osaksi PKAMK:n liiketalouden koulutusta.

Toimialan jatkuvan kehittämistarpeen vuoksi uuden hankkeen valmistelu käynnistettiin yhteistyössä toimialan yritysten kanssa vuonna 2002. Osaamisen kehittäminen sähköisessä liiketoiminnassa -hanke käynnistyi 2008.

3. TOIMINNAN ITSEARVIOINTI

- Hyvät käytännöt - Aktiivinen osallistuminen ja vaikuttaminen maakunnalliseen strategiatyöhön
- Kehittämiskohteet - Laajentaminen koskemaan koko Itä-Suomen aluetta
- Kansainvälisen TKI-toiminnan tulosten hyödyntäminen osana aluekehittämistä
- Käynnissä olevat kehitystoimet - Kumppanuuksien hallinnan systematisointi ISAT-yhteistyönä